

SZÉKESFEHÉRVÁR FŐBB NÉPESEDÉSI ADATAI

Magyar Városkutató
Intézet

Kedves Olvasó!

Napjainkban Földünk sok olyan kihívással néz szembe, amelyek hatással vannak a társadalmakra, családjainkra és mindennapi életünkre. Vannak olyan folyamatok, amelyek látványosak, amelyekről sokat hallunk vagy látunk a médiumoknak köszönhetően, de vannak olyanok, amelyeket nehezebben tudunk észrevenni, halkán, csendben történnek, és ezért a köztudatban kevés figyelem irányul rájuk. Nem szabad azonban, hogy ezek becsapjanak minket, mindkét csoportba tartozó jelenségek ugyanolyan nagy hatással vannak ránk vagy lesznek az utánunk jövő generációkra. A népesedési folyamatok véleményünk szerint az utóbbiak közé tartoznak, ezért kell róluk beszélni, diskurálni, illetve információkat gyűjteni!

A Népesedési Világnapot az ENSZ Népesedési Szervezete alapította 1989-ben annak okán, hogy – becslések szerint – 1987. július 11-én a Föld lakossága elérte az 5 milliárdot. A világnap célja, hogy felhívja a figyelmet a népességnövekedés méreteire és az ezzel járó problémákra.

Jelen kiadványnak is pontosan ez a célja! Lehet, hogy azt gondoljuk, hogy minket ezek nem érintenek, ezek távoli folyamatok, saját településünk nem tartozik ebbe a körbe, illetve nem jött még az el az idő, hogy komolyan foglalkozzunk velük. Hibázunk, ha így gondolkodunk! Szeretnénk felhívni a figyelmet e kiadvány segítségével, hogy Székesfehérváron is ugyanazok a folyamatok zajlanak, mint a világ több részén, ugyanolyan kihívásokkal kell megküzdenünk akár már most is, mint nagyon sok helyen a Földön.

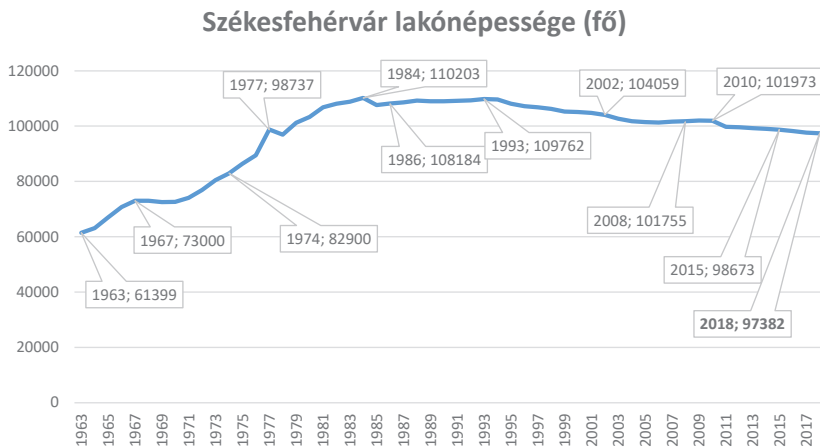
Ha a jövőre vonatkozóan próbálunk becsléseket tenni, a népesedési folyamatokkal járó következményeket vétek lenne szem elől téveszteni!

Arra buzdítunk mindenkit, hogy beszélgessünk, gondolkodjunk, tervezzünk közösen, ezeket a folyamatokat is figyelembe véve!

a Magyar Városkutató Intézet munkatársai

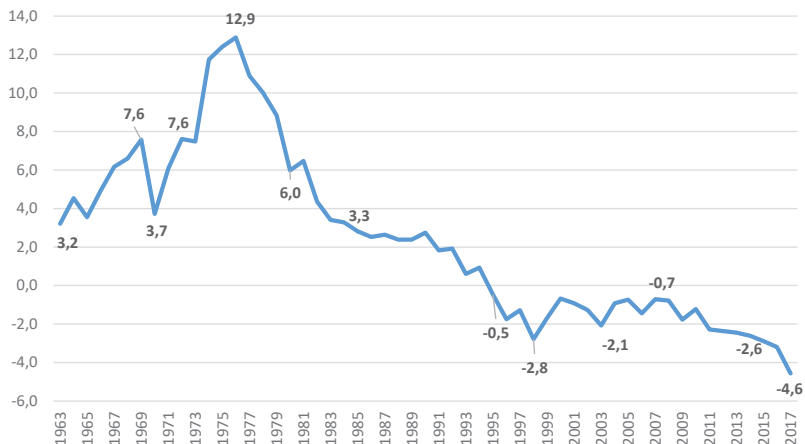
Székesfehérvár főbb népesedési adatai

Székesfehérvár lakónépessége 1984-ig folyamatosan növekedett, ekkor laktak legtöbben a városban, 110.203 fő. 2010-ig a város 100 ezer fő feletti lakossággal rendelkezett, azonban azóta a lakónépesség folyamatosan csökken. A legfrissebb hivatalos statisztikák szerint több mint 97.000 fő él jelenleg Székesfehérváron.

A népesség alakulását – a vándorlásoktól eltekintve – a születések és halálozások száma és ezek egyenlege szabja meg. A **természetes szaporodás** az élve születések, valamint a halálozások különbözete. Ha a természetes szaporodás értéke pozitív, az élve születések száma meghaladja a halálozások számát, ha pedig negatív előjelű, akkor természetes fogyásról beszélünk. A legmagasabb pozitív érték 1976-ban volt, 12,9, vagyis a város népessége ekkor növekedett a legnagyobb arányban természetes úton. Székesfehérváron a természetes szaporodás értéke 1995 óta negatív előjelű és 2017-ben érte el a csúcspontot (-4,6). Ez azt jelenti, hogy közel 25 éve a város népessége a természetes folyamatokat tekintve fogy.

Természetes szaporodás a városban (1963-2017)

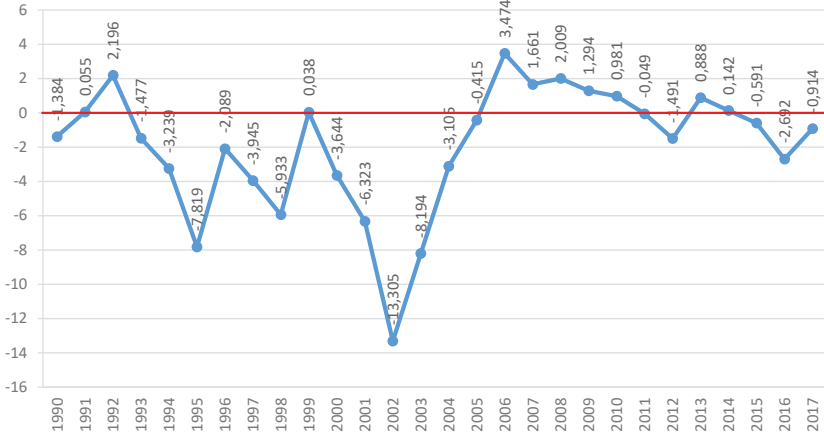
Magyarországon a bejelentkezések és kijelentkezések alapján rendszeresen gyűjtött adatokból lehet kiszámolni az **odavándorlási és elvándorlási arányszámokat**: az odavándorlók, illetve elvándorlók számát a település teljes népességéhez viszonyítjuk, és ezrelékben adjuk meg.

Az odavándorlási és elvándorlási arányszám különbsége a **belső vándorlási egyenleg**, amely azt mutatja meg, hogy egy adott település népessége valamely évben hány ezrelékkal nőtt vagy csökkent a belső vándorlás következtében.

Ha a különböző „típusú” vándorlásokban (állandó vándorlás, ideiglenes vándorlás, ideiglenes visszavándorlás, illetve összes belföldi vándorlás) résztvevők számát elosztjuk a népesség számával, és kivetítjük őket ezer lakosra, megkapjuk a **nettó belső vándorlási arányszámot**.

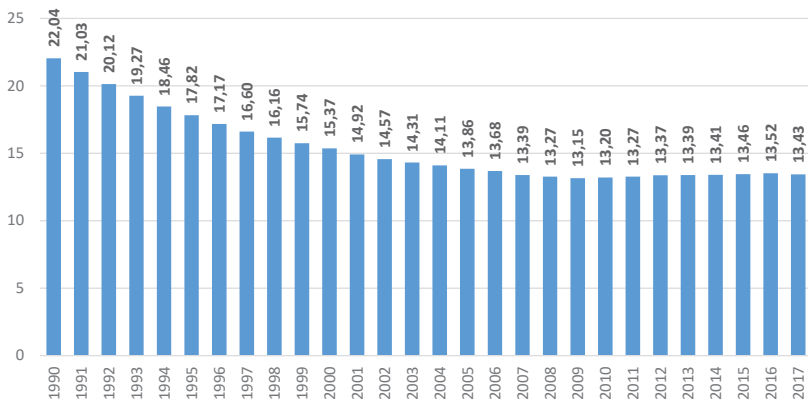
Az alábbi diagramm azt mutatja meg, hogy Székesfehérvár népessége az elmúlt évek során hány ezrelékkal nőtt vagy csökkent a belső vándorlás következtében. A pozitív vándorlási egyenleg 1992-ben, valamint 2006-ban volt a legmagasabb. 1999-től folyamatosan nőtt az elvándorlók aránya, mely 2002-ben tetőzött. A negatív vándorlási egyenleg ebben az évben már -13 ezrelék volt.

Vándorlási különbözet a városban (ezrelék)

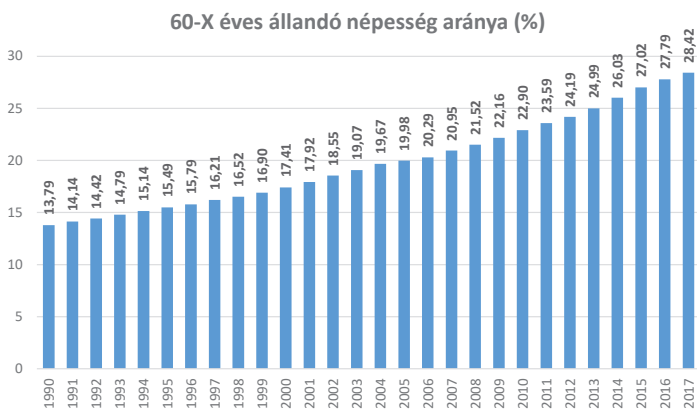

Egy település mindennapi életében és fenntarthatósága szempontjából meghatározó erővel bír az, hogy mennyi **fiatal** és mennyi **idős** ember él ott. Székesfehérvár lakosságát tekintve látszik, hogy 1990-ben a 0-14 éves fehérváriak a város össznépeségének 22 százalékát tették ki. Az említett korosztály, vagyis a 0-14 évesek aránya 2009-ig folyamatosan csökkent, így a város lakosságának már csupán közel 13 százalékát képezték tíz évvel ezelőtt. Az azóta eltelt idő alatt néhány százados emelkedés mutatkozott, viszont arányuk nem lépte túl a 14 százalékot.

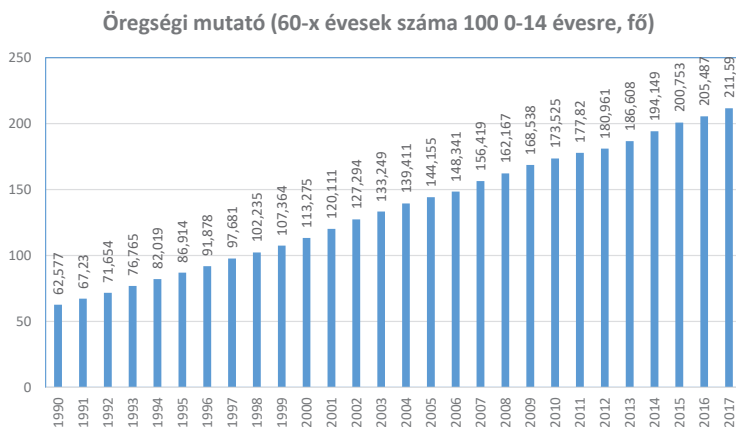
0-14 éves állandó népesség aránya (%)

A fehérvári idős korosztály, vagyis a 60 évnél idősebb népesség aránya a rendszerváltás óta folyamatosan növekszik. Látható, hogy míg 1990-ben az össznépesség 14 százalékát tették ki, ez az arány 2017-re 28 százalékra nőtt.

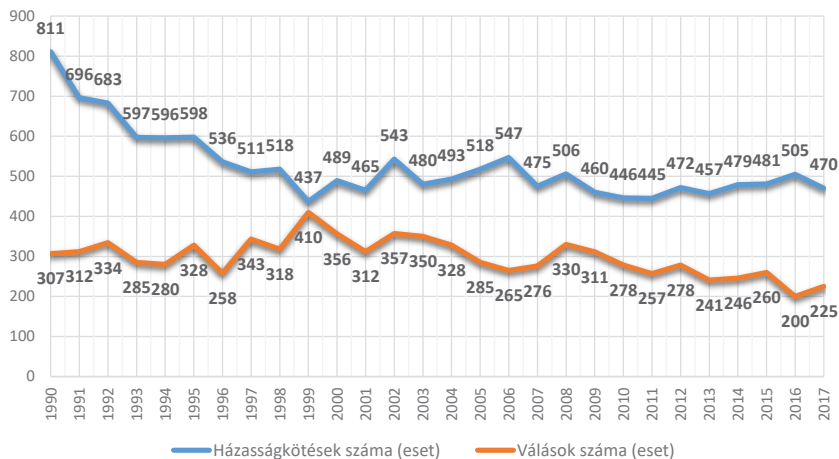

Ha az előző két ábra adatait összevetjük, egy új mérőszámot tudunk alkotni, mégpedig az öregségi mutatót. A népesség idősödésének egyik gyakran használt mérőszáma az **öregségi mutató**, amely a 14 éves és ennél fiatalabb népességre jutó idősök (60 évesek és annál idősebbek) arányát mutatja. Az adatokat elemezve megállapíthatjuk, hogy Székesfehérvár népessége elöregedő. Az alábbi ábrából látszik, hogy 2015 óta a 60 év feletti aránya kétszer akkora, mint a 0-14 éves korosztály Székesfehérváron.

Gyakran hallani arról, hogy házasságok fele válással végződik. Székesfehérváron a **házasságkötések** száma a rendszerváltás kezdetétől csökkenő tendenciát mutat. A legkevesebb házasságkötés 1999-ben történt. Ugyanebben az évben tetőzött a **válások** száma is a városban (410 eset).

A házasságkötések és válások számának alakulása Székesfehérváron (1990-2017)

Forrás:

Kapitány Balázs (szerk.) (2015): Demográfiai Fogalomtár. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet, Budapest.

Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer (www.teir.hu)

Magyar Városkutató
Intézet

Elérhetőségeink:
www.varoskutato.hu
iroda@varoskutato.hu